

HØJESTERETS KENDELSE

afsagt mandag den 30. november 2020

Sag 92/2020

IMSPL Pte. Ltd.

(advokat Harald Smed Søndergaard)

mod

MAN Energy Solutions SE

(advokat Jes Anker Mikkelsen)

I påkendelsen har deltaget tre dommere: Lars Hjortnæs, Jan Schans Christensen og Lars Apostoli.

Påstande

Indstævnte, MAN Energy Solutions SE, har nedlagt påstand om, at appellanten, IMSPL Pte. Ltd., skal stille sikkerhed på ikke under 800.000 kr. for sagsomkostninger for Højesteret, jf. retsplejelovens § 321, stk. 1.

IMSPL Pte. Ltd. har nedlagt påstand om, at selskabet skal fritages for at stille sikkerhed, jf. retsplejelovens § 321, stk. 2, subsidiært, at sikkerhedsstillelsen fastsættes til ikke over 250.000 kr.

Anbringender

MAN Energy Solutions SE har anført navnlig, at IMSPL Pte. Ltd. skal stille sikkerhed for sagsomkostningerne, da dette selskab er i likvidationsbehandling i Singapore, jf. retsplejelovens 321, stk. 1.

Det bestrides, at IMSPL er fritaget for at stille sikkerhed som følge af Danmarks tiltrædelse af Haagerkonventionen af 30. juni 2005 om værnetingsaftaler.

Konventionens anvendelsesområde er eksklusive værnetingsaftaler, hvori det fastsættes, at en tvist ”skal indbringes for domstolene i en kontraherende stat eller for en eller flere nærmere angivne domstole i en kontraherende stat.” jf. konventionens artikel 3, litra a). Konventionen regulerer ikke voldgiftssager eller retssager om tilsidesættelse af voldgiftskendelser. Det følger udtrykkeligt af konventionens artikel 2, stk. 4.

Konventionens artikel 8, stk. 2, finder således ikke anvendelse, da parterne ikke har indgået en eksklusiv værnetingsaftale, men derimod en voldgiftsaftale.

MAN Energy Solutions SE fik i landsretten tilkendt 800.000 kr. i sagsomkostninger, hvorfor sikkerhedsstillelsen bør fastsættes til minimum dette beløb.

IMSPL Pte. Ltd. har anført navnlig, at Højesteret skal afvise anmodningen om sikkerhedsstillelse i medfør af retsplejelovens § 321, stk. 2, da både Danmark og Singapore, hvor IMSPL har hjemsted, har tiltrådt konventionen.

I henhold til artikel 8, stk. 2, i Haagerkonventionen af 30. juni 2005 om værnetingsaftaler skal kontraherende stater anerkende og fuldbyrde domme afsagt af domstole i en anden kontraherende stat i henhold til en eksklusiv værnetingsaftale.

Parterne har med deres voldgiftsaftaler indgået eksklusive værnetingsaftaler, idet de med aftalerne har indgået en eksklusiv aftale om dansk værneting for sager vedrørende tilsidesættelse af voldgiftskendelsen, da voldgiftslovens § 37, stk. 1, stipulerer, at sådanne sager skal anlægges i Danmark.

Singapore er herefter traktatretligt forpligtet til at anerkende og fuldbyrde en eventuel omkostningsafgørelse afsagt af Højesteret i nærværende sag.

IMSPL's økonomiske situation er uden betydning for spørgsmålet om sikkerhedsstillelse, jf. retsplejelovens § 321.

En eventuel sikkerhedsstillelse bør ikke overstige 250.000 kr. Der må forventes en betydeligt enklere og mere koncentreret proces for Højesteret, end tilfældet var i landsretten som 1. instans.

Retsgrundlag

Retsplejelovens § 321 lyder således:

”§ 321

En sagsøger, der ikke har bopæl eller hjemsted i Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde, skal efter sagsøgtens anmodning stille sikkerhed for de sagsomkostninger, som sagsøgeren kan blive pålagt at betale til sagsøgte. Sagsøgtens anmodning skal fremsættes i svarskriftet eller i det i § 352, stk. 3, omhandlede retsmøde. Sikkerhedens art og størrelse fastsættes af retten, der tillige kan fritage for sikkerhedsstillelse, hvis særlige grunde taler for det. Stilles sikkerheden ikke, afvises sagen.

Stk. 2. Stk. 1 finder ikke anvendelse, hvis sagsøgeren har bopæl eller hjemsted i et land, hvor en sagsøger, der har bopæl eller hjemsted i Danmark, er fritaget for at stille sikkerhed for sagsomkostninger.”

Haagerkonventionen af 30. juni 2005 om værnetingsaftaler blev gennemført i Danmark ved lov nr. 670 af 8. juni 2017, og bestemmelserne trådte i kraft den 1. september 2018, jf. bekendtgørelse nr. 1063 af 21. august 2018. Formålet med konventionen er at fremme international handel og internationale investeringer gennem et forbedret retligt samarbejde. Konventionens artikel 2, stk. 4, artikel 8, stk. 1 og 2, og artikel 16, stk. 1, lyder:

”Artikel 2 Udelukkelse fra anvendelsesområdet

...

4. Denne konvention finder ikke anvendelse på voldgiftsbehandling og lignende behandlingsformer.

...

Artikel 8 Anerkendelse og fuldbyrdelse

1. En dom afsagt af en domstol i en kontraherende stat, der er valgt i en eksklusiv værnetingsaftale, skal anerkendes og fuldbyrdes i de andre kontraherende stater i overensstemmelse med dette kapitel. Anerkendelse eller fuldbyrdelse kan kun nægtes af de grunde, der er anført i denne konvention.
2. Bortset fra den gennemgang, der er nødvendig for anvendelsen af bestemmelserne i dette kapitel, foretages der ingen realitetsprøvelse af den dom, der er afsagt af oprindelsesdomstolen. Den domstol, som anmodningen forelægges for, er bundet af de faktiske omstændigheder, som oprindelsesdomstolen har lagt til grund for sin kompetence, medmindre der er tale om en udeblivelsesdom.

...

Artikel 16 Overgangsbestemmelser

1. Denne konvention finder anvendelse på eksklusive værnetingsaftaler indgået efter dens ikrafttræden for den stat, i hvilken den valgte domstol er beliggende.
..."

I Den Forklarende Rapport (Trevor Hartley og Masato Dogauchi, Explanatory report on the 2005 Hague choice of court agreements convention), punkt 84, hedder det til artikel 2, stk. 4.:

"Stk. 4 udelukker voldgiftsbehandling og lignende behandlingsformer. Dette bør fortolkes bredt og dækker alle tvister, hvor domstolen yder bistand til voldgiftsprocessen – f.eks. ved at afgøre, om en voldgiftsaftale er gyldig eller ej, pålægge parterne at gå videre til voldgift eller afbryde voldgiftssagen, tilbagekalde, ændre, anerkende eller fuldbyrde voldgiftskendelser, udpege eller afskedige voldgiftsmænd, fastsætte voldgiftsstedet eller forlænge tidsfristen for at afsige kendelser. Formålet med denne bestemmelse er at sikre, at den nuværende konvention ikke griber ind i eksisterende instrumenter om voldgift."

Højesterets begrundelse og resultat

IMSPL Pte. Ltd er appellant og har hjemsted i Singapore. IMSPL skal som udgangspunkt stille sikkerhed for sagens omkostninger ved anmodning herom fra MAN Energy Solutions SE, der er indstævnt, jf. retsplejelovens § 321, stk. 1.

Med Højesterets kendelse af 17. september 2013 (U 2013.3358), blev det fastslået, at fritagelse for at stille sikkerhed efter retsplejelovens § 321, stk. 2, forudsætter, at den indstævnte er fritaget på traktatretligt grundlag i det land, hvor appellantten har hjemsted.

IMSPL har anført, at Haagerkonventionen af 30. juni 2005 om værnetingsaftaler udgør det nødvendige traktatretlige grundlag.

Det fremgår af konventionens artikel 2, stk. 4, at konventionen ikke finder anvendelse på voldgiftsbehandling og lignende behandlingsformer. Af Den Forklarende Rapport til konventionen fremgår, at stk. 4 bør fortolkes bredt og dækker alle tvister, hvor en domstol yder bistand til voldgiftsprocessen, f.eks. ved at tilbagekalde, ændre, anerkende eller fuldbyrde voldgiftskendelsen. I øvrigt indeholder konventionen ingen bestemmelse om, at parter med hjemsted i de deltagende stater er fritaget for at stille sikkerhed for sagsomkostninger, ligesom konventionen efter artikel 16, stk. 1, ikke finder anvendelse på aftaler, der er indgået før konventionens ikrafttræden i det land, hvor den valgte domstol er beliggende, dvs. den 1. september 2018.

IMSPL har således ikke godtgjort, at betingelserne for fritagelse for kravet om sikkerhedsstillelse i medfør af retsplejelovens § 321, stk. 2, er opfyldt og skal derfor stille sikkerhed for sagsomkostninger for Højesteret, jf. § 321, stk. 1.

Sikkerhedsstillelsen for sagsomkostninger for Højesteret fastsættes skønsmæssigt til 800.000 kr. – svarende til sagsomkostningsbeløbet, som IMSPL blev pålagt at betale til MAN ved landsrettens dom. Højesteret har herved lagt vægt på, at sagens værdi er opgjort til 21.370.789 kr., og at ankesagen omfatter de samme bevistemaer og retlige spørgsmål som landsretssagen.

Thi bestemmes:

IMSPL Pte. Ltd. skal stille sikkerhed for sagsomkostninger for Højesteret på 800.000 kr.

Sikkerheden skal stilles inden 14 dage fra dags dato over for Højesteret i form af bankgaranti eller deponering af penge, jf. retsplejelovens § 321, stk. 1. Stilles sikkerheden ikke, afvises sagen for Højesteret.

Sagen udsat.

Retten hævet.